

Eduskunta

Liikenne- ja viestintävaliokunta

LiV@eduskunta.fi

ASiantuntijalausunto

30.4.2020

VALTIONEUVOSTON SELONTEKO JULKISEN TALOUDEN SUUNNITELMASTA 2021-2024

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry esittää pyydettyinä lausuntonaan seuraavaa:

Pääministeri Marinin hallituksen ohjelman talouspolitiikan päämääränä on hyvinvoinnin lisääminen. Tällä tarkoitetaan ekologisesti ja sosiaalisesti kestävästä talouskasvusta, korkeasta työllisyydestä ja kestävästä julkisesta taloudesta.

Julkisen talouden suunnitelmassa esitetään riippumattoman ennusteen mukainen julkisen talouden keskipitkän aikavälin kehitysarvio. Ennusteessa on huomioitu vain jo päätetyt ja täsmennetyt toimenpiteet eikä siinä ole ennakoitu tulevia politiikkatoimia. Hallitus on kertonut antavansa toukokuussa lisätalousarvioesityksessä talouden nopeaa elpymistä tukevia kohdennettuja, nopeavaikutteisia ja määräaikaista toimenpiteitä, joita jatketaan taloustilanteen edellyttämällä tavalla.

MTK korostaa, että tässä historiallisesti kriittisessä taloustilanteessa talouskasvun ja työllisyyden tukemisen pitää näkyä erittäin vahvasti julkisen talouden suunnitelmassa.

MTK katsoo, että kotimaisiin uusiutuviin raaka-aineisiin perustuvan bio-kiertotalouden merkitys korostuu pandemian jälkeisessä talouden toipumisessa ja pyrkimyksissä hiilineutraaliuteen. Tämän tulee näkyä myös julkisen talouden suunnitelmassa. Oleellista on, että hallitusohjelman mukaisesti kannustetaan yrittäjyyteen, investointeihin ja työllisyyteen ja että niille luodaan välttämättömät toimintaedellytykset koko maassa.

Julkisen talouden suunnitelmassa korostetaan, että yritysten toimintaedellytyksiä tuetaan mm. lisäämällä Business Finlandin, ELY-keskusten ja kuntien kautta yrityksille myönnettävissä olevia avustuksia. MTK muistuttaa, että näitä tuki-instrumentteja ei edelleenkään voi soveltaa maatalouden, maatalouden liittämiselinkeinojen, metsätalouden tai yhdistysmuotoisen elinkeinotoiminnan tukemiseen.

MTK korostaa, että bio-kiertotalouden kehittämisen välttämätön edellytys on riittävä ja kunnossa oleva väyläverkosto, mukaan lukien alempi tieverkko ja yksityistiet. Alemman asteisen tieverkon ja yksityisteiden ympärivuotinen liikennöitävyys tulee varmistaa. Väylärahoituksessa tulee painottaa perusväylänpitoa ja olemassa olevan väyläverkon kunnan parantamista. Perusväylänpidon määrärahat tulee turvata vähintään 1,3 mrd. euron tasolla vuodessa. Myöhemmin annettaviin elvytystoimiin tulee sisältyä väyläpaketti, jolla rahoitetaan myös yksityisteiden kunnostamista.

MTK toteaa, että kirjainyhdistelmä ”digitalisaatio” esiintyy 14 kertaa julkisen talouden suunnitelmassa. MTK muistuttaa, että edelleen puolet Suomen asukkaista on kuitenkin valokuituverkon saatavuuden ulkopuolella. Tämän eriarvoisuuden vähentäminen edellyttää julkista tukea nopeiden kiinteiden laajakaistayhteyksien rakentamiseksi niille alueille, joilla markkinaehtoinen verkkojen saatavuus ei toteudu vuoteen 2025 mennessä. Nykyisen suunnitelman mukaan valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen varataan viisi miljoonaa euroa vuodelle 2021.

MTK katsoo ehdottoman tarpeelliseksi, että julkisen talouden suunnitelmaan sisällytetään pitkäjänteisesti tuki nopean kiinteän laajakaistaverkon rakentamiseksi. Käsillä olevassa suunnitelmassa asiaa ei ole nähdäksemme noteerattu mitenkään.

Kansalaisilla tulee olla mahdollisuus asumiseen, yrittämiseen ja sujuvaan arkeen koko Suomessa. Koronakriisi on korostanut sen merkitystä, että kansalaisilla on saatavilla toimivat verkko-yhteydet koko maassa. Hallitusohjelmassa yhdeksi haasteeksi on todettu nopeiden viestintäyhteyksien saatavuus. Digiverkkojen kehittäminen parantaa maan eri alueiden saavutettavuutta ja paikkariippumattomuutta. Kuituverkkojen rakentaminen työllistää paikallisesti, edistää digitalisaation edellytyksiä sekä tukee hallituksen hiilineutraaliustavoitetta ja siirtymää hiilivapaaseen kiertotalouteen.

Kirkkonummella huhtikuun 30. päivänä 2020

Markus Lassheikki
Kehitysjohtaja
MTK ry